

פרשת "פינחס"

פרשת השבוע – הצעה לשיחת מפקד

פרשת השבוע היא קטע מתוך חמשת חומשי התורה הנקרא בכל שבת (וראשיתו נקרא גם בימי שני וחמישי) במטרה להשלים מחזור קריאה שנתי של התורה כולה המתחיל לאחר שמחת תורה. השבת נקרא את פרשת "פינחס", הפרשה השמינית בספר במדבר (פרק כ"ה פסוק י' – פרק ל' פסוק א').

הפרשה פותחת בסיפור על בנות צלופחד, שלא נותר ממשפחתן גבר יורש, ונקבע שהן יכולות לרשת נחלת בית אביהם. אח"כ מסופר על הבשורה למשה שלא יזכה להוביל את העם מערבה לירדן, ולבסוף נקבע סדר הקרבנות בלוח החגים העברי.

בפרשתנו אומר א-להים למשה רבנו כי הוא לא יכנס לארץ, ורק מהר נבו יזכה לצפות על הארץ הטובה אליה הוביל את עמו. אל מול הבשורה הקשה הזו מבקש משה "יפקד א-דני א-להי הרוחות לכל בשר איש על העדה. אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם, ואשר יוציאם ואשר יביאם, ולא תהיה עדת א-דני כצאן אשר אין להם רעה." (במדבר כ"ז, פסוקים ט"ז-י"ז) תגובתו הראשונית של משה אינה ניסיון להמתיק את הדין או למחות על הגזרה, אלא בקשה שמחליפו יהיה מנהיג ראוי שידאג לכל צרכיהם ושחלילה לא יוותרו ללא רועה ומנהיג.

משה רבנו מלמד אותנו שמנהיג רואה עצמו כשליח ומה תכונתו של מנהיג כזה? בפסוק י"ח מתואר היורש, יהושע בן-נון, כ"איש אשר רוח בו". מה משמעות "רוח בו"? הנה שתי הצעות שהציעו הפרשנים: "דעת גבורה ויראת שמים", ו"שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד". ההצעה הראשונה מתארת את המנהיג כאיש אידאי, מסור לרעיון. ההצעה השנייה מציינת את אופן השיח שלו עם פקודיו. הציבור כולל אנשים המגיעים מקבוצות מגוונות והמנהיג הראוי – או המפקד הראוי – יודע להכיל את כולם. המסר, המשימה, המטרה היא אחת, אך מנהיג טוב קשוב לפקודיו ויודע לשוחח עם כל אחד ואחת מהם לפי תכונתו ולרתום אותו למשימה לפי סגולתו.

דברים אלה נכונים במיוחד לצה"ל, שכצבא העם משרתים בו חיילים מכל גוניה של החברה הישראלית. על המפקד להכיר את חייליו, להיות קשוב להם ומסור להם, ובמיוחד במלחמה בה אתגרים ומשימות מרובות. המפקד הראוי יפעל לחיזוק אמון פקודיו, כשרק טובת המשימה וטובתם שלהם לנגד עיניו, והוא מכיר אותם ודואג לצרכיהם.

"מפקד טוב הוא מפקד המרגיש תחושת אחריות מלאה לגבי כל דבר הקשור (ולו בעקיפין) במסגרת עליה הוא מפקד" (יוני נתניהו ז"ל).